

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет біології та лісового господарства
Кафедра зоології

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ЗООГЕОГРАФІЯ

підготовки бакалавра

галузі знань 09 Біологія

спеціальності 091 Біологія

освітньо-професійної програми Біологія

Луцьк – 2022

Силабус освітнього компонента «Зоогеографія» підготовки бакалавра галузі знань 09 Біологія спеціальності 091 Біологія за освітньо-професійною програмою «Біологія».

Розробник: Теплюк В. С., доцент кафедри зоології, кандидат біологічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

доц. Теплюк В. С.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри зоології

Протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри проф. Сухомлін К. Б.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	09 Біологія	вибіркова
		Рік підготовки – 4
Кількість годин/кредитів – 150/5	091 Біологія	Семестр – 8
		Лекції – 34 год.
ІНДЗ: немає	Біологія	Практичні – 24 год.
		Самостійна робота – 82 год.
	Бакалавр	Консультації – 10 год.
Мова навчання		Форма контролю – екзамен
		Українська

II. Інформація про викладача

Теплюк Вадим Сергійович

Науковий ступінь: кандидат біологічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри зоології

Контактна інформація: e-mail Tepliuk.Vadym@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Зоогеографія вивчає закономірності географічного розподілу тварин, їх поширення у наш час і в минулі геологічні епохи, а також з'ясовує причини зміни розподілу тварин і їх фауністичних комплексів по планеті. Крім того, ця дисципліна досліджує також взаємозв'язки різних видів тварин, їх корисне або шкідливе значення для людини та місце у її господарській діяльності, досліджує ймовірну загрозу зникнення окремих форм. Знання основних принципів і закономірностей зоогеографії дозволять майбутнім фахівцям аналізувати особливості та закономірності розподілу наземної та водної фауни з метою її збереження та відновлення у біоценозах.

2. Пререквізити та постреквізити

Пререквізити (попередні курси, на яких базується вивчення дисципліни): ботаніка, зоологія, екологія біологічних систем, теорії еволюції.

Постреквізити (дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни): популяційна біологія, історичний розвиток біологічних систем, гідробіологія.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою викладання навчальної дисципліни «Зоогеографія» є сформувати у студентів загальне уявлення щодо закономірностей

географічного розповсюдження і приурочення тварин різних видів та їх угруповань на Землі, структури живого покриву планети та її окремих регіонів, а також основних методів зоогеографічних досліджень.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Зоогеографія» є формування у студентів поглиблених знань щодо основних положень зоогеографії, законів і закономірностей поширення тварин на планеті та роль людини у зміні біологічного різноманіття, принципів фауністичного районування суші, океану та континентальних водойм, видового різноманіття окремих регіонів, методик сучасних зоогеографічних досліджень, а також набуття навичок застосування отриманих знань у практичній діяльності.

4. Результати навчання (Компетентності)

Фахові компетентності (ФК)	ФК 4. Здатність застосовувати знання і розуміння основних біологічних законів, теорій та концепцій для розв'язання конкретних біологічних завдань; ФК 5. Усвідомлення необхідності збереження біорізноманіття, охорони навколишнього середовища, раціонального природокористування; ФК 6. Демонстрування знання будови, функцій та процесів життєдіяльності, систематики, методів виявлення та ідентифікації неклітинних форм життя, прокаріот і еукаріот упродовж онто- та філогенезу.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 9. Оперувати основними теоріями і законами в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей; ПРН 11. Застосовувати знання з систематики, методи виявлення та ідентифікації неклітинних форм життя, прокаріот і еукаріот для вирішення конкретних біологічних завдань; ПРН 15. Аналізувати взаємодії живих організмів різних форм структурної організації між собою, особливості впливу різних чинників на живі організми та оцінювати їхню роль у біосферних процесах трансформації речовин і енергії; ПРН 19. Діяти згідно принципів оптимального природокористування й охорони природи.

5 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Загальні питання зоогеографії					
Тема 1. Предмет і історія розвитку зоогеографії	5	2	–	2	1
Тема 2. Фактори середовища і їх роль у	22	6	4	11	1

поширенні та існуванні тварин					
Тема 3. Ареалогія	8	2	2	3	1
Тема 4. Розселення організмів	5	2	–	2	1
Тема 5. Загальні характеристики фауни. Фауногенез	10	2	2	5	1
Разом за змістовим модулем 1	50	14	8	23	5
Змістовий модуль 2. Зоогеографічне районування світу					
Тема 6. Зоогеографічне районування суші	52	12	12	26	2
Тема 7. Зоогеографічне районування Світового океану	22	4	2	15	1
Тема 8. Зоогеографічне районування континентальних водойм	16	2	2	11	1
Тема 9. Зоогеографічне районування України	10	2	–	7	1
Разом за змістовим модулем 2	100	20	16	59	5
Всього годин	150	34	24	82	10

Теми практичних робіт

№ за/п	Тема практичної роботи	Кількість годин
1	Рослинні формації тропічної зони та угруповання тварин, що їх населяють	2
2	Рослинні формації помірних і полярних зон та угруповання тварин, що їх населяють	2
3	Типи ареалів. Картографічне зображення ареалів	2
4	Порівняльний аналіз фаун	2
5	Царство Палеогей	2
6	Царство Неогей	2
7	Царство Нотогей	2
8-9	Царство Арктогей. Палеарктика	4
10	Царство Арктогей. Неарктика	2
11	Зоогеографічне районування Світового океану	2
12	Зоогеографічне районування континентальних водойм	2

Поточний контроль проводиться у вигляді усного або письмового опитування. За теоретичну підготовку до практичних занять студенти можуть отримати максимальну оцінку 1,5 бали. Максимальна оцінка за виконання та оформлення практичних робіт №№ 1, 2, 5-10 складає 1,0 бал, а практичних робіт №№ 3, 4, 11, 12 – 0,5 бала (загалом за усі практичні роботи – 10,0 балів). Загалом з усіх тем змістового модуля 1, які виносяться на практичні роботи студент може отримати максимально 13,0 балів, а з усіх тем змістового модуля 2 – 27,0 балів.

	Поточний контроль (мах = 40 балів)	Модульний контроль (мах = 60 балів)	КІЛЬ КІСТ
--	--	---	----------------------------

	Модуль 1. Виконання практичних робіт і теоретична підготовка до занять											Модуль 2			
	Практичні роботи											Підсумковий контроль			
	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2							МКР 1	МКР 2		
Макс. бал	Пр. р. 1	Пр. р. 2	Пр. р.3	Пр. р. 4	Пр. р. 5	Пр. р. 6	Пр. р. 7	Пр. р. 8	Пр. р. 9	Пр. р. 10	Пр. р. 11	Пр. р. 12			
	3,5	3,5	3,0	3,0	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,0	3,0	30,0	30,0	100

Критерії оцінювання усної (письмової) відповіді:

0,5 бала – відповідь хаотична, фрагментарна; відтворення окремих позицій на основі матеріалу лекції.

1,0 бал – відповідь поверхнева на основі прочитаної лекції; розуміння і розкриття лише окремих позицій.

1,5 бали – відповідь неповна, логічна на основі прочитаної лекції; розуміння і розкриття декількох позицій.

2,0 бали – відповідь неповна, логічна; розуміння матеріалу включає узагальнені різні позиції на основі матеріалу прочитаної лекції та додаткових навчальних чи наукових джерел.

2,5 бали – відповідь повна, логічна, чітка, структурована; глибоке розуміння матеріалу, яке включає роз'яснення всіх систематизованих позицій; використання тексту лекції та додаткових навчальних чи наукових джерел.

Проміжний контроль (модульна контрольна робота) проводиться письмово, або у формі комп'ютерного тестування. Модульний зріз 1 передбачає розв'язання 20, а Модульний зріз 2 – 40 тестових завдань, що складені на основі лекційного курсу, практичних робіт і питань, які виносяться на самостійне опрацювання. Правильне розв'язання тестового завдання оцінюється в 1,0 бал. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за модульну контрольну роботу 1 – 20,0 балів, а за модульну контрольну роботу 2 – 40,0 балів (загалом 60,0 балів за дві модульні контрольні роботи).

6. Завдання для самостійного опрацювання

Тема 1. Предмет і історія розвитку зоогеографії. Розвиток зоогеографії на теренах країн пострадянського простору. Розвиток зоогеографії в Україні. Зоогеографія у XXI столітті.

Тема 2. Фактори середовища і їх роль у поширенні та існуванні тварин. Вплив факторів середовища на існування та поширення тварин у прісних водах. Типи озер за температурним режимом і кормовими умовами. Умови існування та поширення тварин у проточних водах. Умови існування та поширення тварин у солоних і солонуватоводних водоймах. Вплив температури, вологості атмосфери і опадів на існування і поширення тварин

на суші та екологічні групи тварин відносно цих факторів. Вплив вітру, світла і едафічного фактора на існування і поширення тварин на суші.

Тема 3. Ареалогія. Межі ареалів. Утворення і розвиток ареалів у часі. Центри таксономічного різноманіття.

Тема 4. Розселення організмів. Перешкоди до розселення морських і прісноводних тварин. Перешкоди до розселення сухопутних тварин.

Тема 5. Загальні характеристики фауни. Фауногенез. Типи фауногенезу: автохтонна адаптивна радіація; повторювана, або безперервна, колонізація з одного джерела; повторювана, або безперервна, колонізація з декількох джерел; злиття двох фаун; пристосування до специфічного місця існування.

Тема 6. Зоогеографічне районування суші. Царство Палеогей. Індомалайська зоогеографічна область. Індійська зоогеографічна підобласть. Індокитайська зоогеографічна підобласть. Малайська зоогеографічна підобласть. Індонезійська зоогеографічна підобласть.

Царство Неогей. Карибська (Антильська) зоогеографічна область.

Царство Нотогей. Австралійська зоогеографічна область. Новогвінейська зоогеографічна підобласть. Новогвінейська зоогеографічна підобласть.

Царство Арктогей. Ангарська (Східносибірська) зоогеографічна підобласть. Гімалайсько-Китайська зоогеографічна підобласть. Канадська зоогеографічна підобласть.

Тема 7. Зоогеографічне районування Світового океану. Основні біотоми моря та екологічні групи тварин, що їх населяють. Пелагіаль та їх тваринне населення. Літораль та їх тваринне населення залежно від характеру ґрунту. Мангрові зарості і коралові рифи та їх тваринне населення. Абісаль та їх тваринне населення. Тропіко-Атлантична зоогеографічна область. Антарктична зоогеографічна область. Антибореальна зоогеографічна підобласть. Власне Антарктична зоогеографічна підобласть.

Тема 8. Зоогеографічне районування континентальних водойм. Таньганькська зоогеографічна область. Неарктична зоогеографічна область. Неотропічна зоогеографічна область. Австралійська зоогеографічна область.

Тема 9. Зоогеографічне районування України. Аридні Середземноморсько-середземноморська підобласть, Степова провінція, Придунайський округ, Причорноморський район, Понтийський округ, Азово-Чорноморський район; Середземноморська провінція, Східно-Середземноморський округ, Евксинський район, Південнокримська ділянка.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Здобувач освіти повинен відвідувати згідно розкладу занять всі види аудиторних занять передбачені навчальним планом. Графік консультацій із навчальної дисципліни розміщений на дошці оголошень та на сайті кафедри зоології. У разі відсутності студента на занятті він зобов'язаний його відпрацювати (графік відпрацювання знаходяться на дошці оголошень кафедри зоології). У

випадку нетипових ситуацій та об'єктивних причин можливий перехід на дистанційну форму навчання на платформі Moodle <http://194.44.187.60/moodle/>.

Політика щодо неформальної, інформальної та дуальної освіти.

Якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній (курси, семінари, тренінги, стажування) чи інформальній освіті і їх тематика, обсяг вивчення та зміст відповідають освітньому компоненту в цілому або його окремому розділу, змістовому модулі, темі (темам), що передбачені силабусом навчальної дисципліни, і проходження яких підтверджено документально (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), то зарахування результатів такого навчання здійснюється згідно «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»

[https://ed.vnu.edu.ua/71-](https://ed.vnu.edu.ua/71-2/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8-%d0%b2%d0%bd%d1%83-%d1%96%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%96-%d0%bb%d0%b5%d1%81%d1%96-%d1%83)

[2/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8-%d0%b2%d0%bd%d1%83-%d1%96%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%96-%d0%bb%d0%b5%d1%81%d1%96-%d1%83](https://ed.vnu.edu.ua/71-2/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8-%d0%b2%d0%bd%d1%83-%d1%96%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%96-%d0%bb%d0%b5%d1%81%d1%96-%d1%83)

У випадку дуальної форми здобуття освіти зарахування результатів такого навчання здійснюється згідно «Положення про підготовку студентів у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти» на основі тристороннього договору між закладом освіти, суб'єктом господарювання і здобувачем освіти

[https://ed.vnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82](https://ed.vnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d0%be-%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%be%d0%b2%d0%b0-%d0%b1%d0%b0%d0%b7%d0%b0)

[%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d0%be-%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%be%d0%b2%d0%b0-%d0%b1%d0%b0%d0%b7%d0%b0](https://ed.vnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d0%be-%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%be%d0%b2%d0%b0-%d0%b1%d0%b0%d0%b7%d0%b0)

Політика щодо академічної доброчесності. Студент повинен самостійно виконати всі завдання практичних робіт, а у випадку запозичень інформації зобов'язаний коректно її відображати з посилання на першоджерело. Використання будь-яких джерел інформації під час проведення різних форм оцінювання знань (поточний, модульний, підсумковий контроль) заборонено.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти повинен вчасно виконати всі завдання практичних робіт і надавати їх для перевірки викладачу. У випадку відсутності студента на занятті з об'єктивних причин (хвороба, заява по поважній причині) термін здачі робіт може бути змінений. До підсумкової форми контролю (екзамену) здобувач освіти має відпрацювати пропущені заняття та здати практичні роботи.

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю

оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає екзамен у формі *усного опитування*. При цьому на екзамен виноситься *60 балів*, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Екзаменаційний білет включає три теоретичні питання із переліку питань для підготовки до екзамену взяті з різних тем курсу. У кожному білеті по 3 питання. Іспит оцінюється максимально у *60 балів* (кожне питання оцінюється максимум у 20 балів). Для отримання екзамену потрібно набрати не менше 60 балів за 100-бальною шкалою.

Перелік питань для підготовки до екзамену

1. Предмет і завдання зоогеографії. Основні напрямки досліджень на сучасному етапі.
2. Коротка історія розвитку зоогеографії як науки: додарвінівський період.
3. Коротка історія розвитку зоогеографії як науки: післядарвінівський період.
4. Вплив щільності води, тиску і течій на поширення тварин у морі.
5. Світлова та термічна стратифікація океану та їх значення у поширенні тварин.
6. Основні біотопи моря та екологічні групи тварин, що їх населяють.
7. Пелагіаль та їх тваринне населення.
8. Літораль та їх тваринне населення залежно від характеру ґрунту.
9. Мангрові зарості і коралові рифи та їх тваринне населення.
10. Абісаль та їх тваринне населення.
11. Вплив кисневого режиму і солоності на поширення тварин у морі. Вплив факторів середовища на існування та поширення тварин у прісних водах.
12. Типи озер за температурним режимом і кормовими умовами.
13. Умови існування та поширення тварин у проточних водах.
14. Умови існування та поширення тварин у солоних і солонуватоводних водоймах.
15. Вплив температури, вологості атмосфери і опадів на існування і поширення тварин на суші. Екологічні групи тварин відносно цих факторів.
16. Вплив вітру, світла і едафічного фактора на існування і поширення тварин на суші. Екологічні групи тварин відносно світла.
17. Вологий тропічний ліс і угруповання тварин, що його населяють.
18. Савана і угруповання тварин, що її населяють.
19. Пустеля і угруповання тварин, що її населяють.
20. Степ і угруповання тварин, що його населяють.
21. Субтропічні вічнозелені і широколистяні листопадні ліси та угруповання тварин, що їх населяють.
22. Тайга і угруповання тварин, що її населяють.
23. Рослинні формації арктичної полярної зони та відповідні їм

- угруповання тварин.
24. Рослинні формації антарктичної полярної зони та відповідні їм угруповання тварин.
 25. Високогір'я і угруповання тварин, що їх населяють.
 26. Печери і угруповання тварин, що їх населяють.
 27. Поняття про ареал. Способи картографічного зображення ареалів.
 28. Космополітний, циркумконтинентальні, циркумокеанічні і ендемічні ареали. Поняття вікаріату.
 29. Диз'юнктивні ареали. Причини виникнення диз'юнктивних ареалів.
 30. Фактори що впливають на розміри та межі ареалів.
 31. Перешкоди до розселення морських і прісноводних тварин.
 32. Перешкоди до розселення сухопутних тварин.
 33. Активні способи розселення тварин.
 34. Пасивні способи розселення тварин.
 35. Центри поширення і походження видів.
 36. Поняття про фауну. Основні характеристики фауни.
 37. Ендемізм. Вік фаун. Порівняльний аналіз фаун.
 38. Теорії походження наземної фауни.
 39. Типи фауногенезу.
 40. Особливості острівних фаун. Типи островів, їх утворення та способи фауногенезу.
 41. П'ять основних ознак острівних фаун.
 42. Вплив льодовикових епох на еволюцію фауни Землі.
 43. Ефіопська зоогеографічна область.
 44. Мадагаскарська зоогеографічна область.
 45. Індो-Малайська зоогеографічна область.
 46. Неотропічна зоогеографічна область.
 47. Карибська (Антильська) зоогеографічна область.
 48. Новозеландська зоогеографічна область.
 49. Австралійська зоогеографічна область.
 50. Полінезійська зоогеографічна область.
 51. Загальна характеристика Арктогеї.
 52. Загальна характеристика Палеарктичної зоогеографічної області.
 53. Європейсько-Обська зоогеографічна підобласть.
 54. Ангарська (Східносибірська) зоогеографічна підобласть.
 55. Середземноморська зоогеографічна підобласть.
 56. Центральноазіатська зоогеографічна підобласть.
 57. Гімалайсько-Китайська зоогеографічна підобласть.
 58. Загальна характеристика Неарктичної зоогеографічної області.
 59. Канадська зоогеографічна підобласть.
 60. Сонорська зоогеографічна підобласть.
 61. Арктична зоогеографічна область Світового океану.
 62. Бореальна зоогеографічна область Світового океану.
 63. Тропіко-Індо-Тихоокеанська зоогеографічна область Світового океану.
 64. Тропіко-Атлантична зоогеографічна область Світового океану.

65. Антарктична зоогеографічна область Світового океану.
 66. Зоогеографічне районування континентальних водойм.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Абдурахманов Г. М. Біогеографія / Г. М. Абдурахманов, Д. А. Криволуцкий, Е. Г. Мяло, Г. Н. Огуреева. – М. : Академия, 2003. – 480 с.
2. Красеха Є. Н. Біогеографія з основами екології. Навчальний посібник / Є. Н. Красеха. – Одеса : Астропринт, 2012. – 572 с.
3. Лопатин И. К. Основы зоогеографии / И. К. Лопатин. – Мн. : Вышэйшая школа. 1989. – 318 с.
4. Сологор К. А. Основы зоогеографии: навчальний посібник / К. А. Сологор, Я. А. Омельковець. – К. : ВЦ «Академія», 2013. – 224 с.

Додаткова:

1. Білоус Л. Ф. Біогеографія. Навчальний посібник / Л. Ф. Білоус. – К. : Видавничий центр Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2020. – 260 с.
2. Булава Л. М. Біогеографія. Навчальний посібник / Л. М. Булава. – Полтава : ПДПУ, 2005. – 68 с.
3. Кукурудза С. І. Біогеографія: Підручник для студентів геофаку / С. І. Кукурудза. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 504 с.
4. Марисова І. В. Біогеографія. Регіональний аспект. Навчальний посібник / І. В. Марисова // 2-е видання. – Суми : Університетська книга, 2019. – 128 с.
5. Петров К. М. Біогеографія океана: Учебник / К. М. Петров // 2-е издательство. – М. : Академический проект; Альма Матер, 2008. – 328 с.

Інтернет-ресурси:

1. Біоми суші [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.worldwildlife.org/biomes>
2. Фауна біогеографічних царств [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Fauna_by_biogeographic_realm

Згідно пп. 2.5 наказу «Про затвердження норм часу для планування та обліку навчальної роботи та переліку основних видів методичної, наукової й організаційної роботи науково-педагогічних працівників на 2022/2023 н.р. у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» визначити групу Біо-31з на 2022/2023 н.р. як малокомплектну та встановити кількість аудиторних годин відповідно пп. 2.6 цього наказу в наступному обсязі.

Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	09 Біологія	вибіркова
		Рік підготовки – 4
Кількість годин/кредитів – 150/5	091 Біологія	Семестр – 8
		Лекції – 18 год.
ІНДЗ: немає	Біологія	Практичні – 12 год.
		Самостійна робота – 120 год.
	Бакалавр	Консультації – 0 год.
		Форма контролю – екзамен
Мова навчання		Українська

Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Загальні питання зоогеографії					
Тема 1. Предмет і історія розвитку зоогеографії	5	1	–	4	–
Тема 2. Фактори середовища і їх роль у поширенні та існуванні тварин	22	4	2	16	–
Тема 3. Ареалогія	8	1	2	5	–
Тема 4. Розселення організмів	5	1	–	4	–
Тема 5. Загальні характеристики фауни. Фауногенез	10	1	–	9	–
Разом за змістовим модулем 1	50	8	4	38	–
Змістовий модуль 2. Зоогеографічне районування світу					
Тема 6. Зоогеографічне районування суші	52	6	6	40	–
Тема 7. Зоогеографічне районування Світового океану	22	2	2	18	–
Тема 8. Зоогеографічне районування континентальних водойм	16	1	–	15	–
Тема 9. Зоогеографічне районування України	10	1	–	9	–

Разом за змістовим модулем 2	100	10	8	82	–
Всього годин	150	18	12	120	–

Теми практичних робіт

№ за/п	Тема практичної роботи	Кількість годин
1	Основні рослинні формації суші та угруповання тварин, що їх населяють	2
2	Типи ареалів. Картографічне зображення ареалів	2
3	Царство Палеогей	2
4	Царства Неогей і Нотогей	2
5	Царство Арктогей	2
6	Зоогеографічне районування Світового океану	2

Поточний контроль проводиться у вигляді усного або письмового опитування. За теоретичну підготовку до практичних занять студенти можуть отримати максимальну оцінку 5,0 балів. Максимальна оцінка за виконання та оформлення практичних робіт №№ 1, 3-5 складає 2,0 бали, а практичних робіт №№ 2, 6 – 1,0 бал (загалом за усі практичні роботи – 10,0 балів). Загалом з усіх тем змістового модуля 1, які виносяться на практичні роботи студент може отримати максимально 13,0 балів, а з усіх тем змістового модуля 2 – 27,0 балів.

	Поточний контроль (мах = 40 балів)						Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
	Модуль 1. Виконання практичних робіт і теоретична підготовка до занять						Модуль 2		
	Практичні роботи						Підсумковий контроль		
	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2				МКР 1	МКР 2	
Макс. бал	Пр. р. 1	Пр. р. 2	Пр. р. 3	Пр. р. 4	Пр. р. 5	Пр. р. 6			
	7,0	6,0	7,0	7,0	7,0	6,0	20,0	40,0	100

Критерії оцінювання усної (письмової) відповіді:

0,5-1,0 бал – відповідь хаотична, фрагментарна; відтворення окремих позицій на основі матеріалу лекції.

1,5-2,0 бали – відповідь поверхнева на основі прочитаної лекції; розуміння і розкриття лише окремих позицій.

2,5-3,0 бали – відповідь неповна, логічна на основі прочитаної лекції; розуміння і розкриття декількох позицій.

3,5-4,0 бали – відповідь неповна, логічна; розуміння матеріалу включає узагальнені різні позиції на основі матеріалу прочитаної лекції та додаткових навчальних чи наукових джерел.

4,5-5,0 балів – відповідь повна, логічна, чітка, структурована; глибоке

розуміння матеріалу, яке включає роз'яснення всіх систематизованих позицій; використання тексту лекції та додаткових навчальних чи наукових джерел.

Проміжний контроль (модульна контрольна робота) проводиться письмово, або у формі комп'ютерного тестування. Модульний зріз 1 передбачає розв'язання 20, а Модульний зріз 2 – 40 тестових завдань, що складені на основі лекційного курсу, практичних робіт і питань, які виносяться на самостійне опрацювання. Правильне розв'язання тестового завдання оцінюється в 1,0 бал. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за модульну контрольну роботу 1 – 20,0 балів, а за модульну контрольну роботу 2 – 40,0 балів (загалом 60,0 балів за дві модульні контрольні роботи).

Завдання для самостійного опрацювання

Тема 1. Предмет і історія розвитку зоогеографії. Етапи розвитку зоогеографії. Передісторія формування зоогеографії як самостійної науки. Становлення зоогеографії як науки. Розвиток еволюційних поглядів у зоогеографії (Дарвінівський період). Розвиток зоогеографії на теренах країн пострадянського простору. Розвиток зоогеографії в Україні. Зоогеографія у XXI столітті.

Тема 2. Фактори середовища і їх роль у поширенні та існуванні тварин. Вплив щільності води, тиску і течій на поширення тварин у морі. Світлова та термічна стратифікація океану та їх значення у поширенні тварин. Вплив кисневого режиму і солоності на поширення тварин у морі. Вплив факторів середовища на існування та поширення тварин у прісних водах. Типи озер за температурним режимом і кормовими умовами. Умови існування та поширення тварин у проточних водах. Умови існування та поширення тварин у солоних і солонуватоводних водоймах. Вплив температури, вологості атмосфери і опадів на існування і поширення тварин на суші. Вплив вітру, світла і едафічного фактора на існування і поширення тварин на суші. Рослинні формації арктичної полярної зони та відповідні їм угруповання тварин. Рослинні формації антарктичної полярної зони та відповідні їм угруповання тварин. Високогір'я і угруповання тварин, що їх населяють. Печери і угруповання тварин, що їх населяють..

Тема 3. Ареалогія. Структура ареалу. Типологія ареалів. Межі ареалів. Утворення і розвиток ареалів у часі. Центри таксономічного різноманіття.

Тема 4. Розселення організмів. Активні способи розселення тварин. Пасивні способи розселення тварин: анемохорія, гідрохорія, зоохорія, антропохорія. Центри поширення і походження тварин.

Тема 5. Загальні характеристики фауни. Фауногенез. Порівняльний аналіз фаун. Теорії походження наземної фауни. Типи фауногенезу: автохтонна адаптивна радіація; повторювана, або безперервна, колонізація з одного джерела; повторювана, або безперервна, колонізація з декількох джерел; злиття двох фаун; пристосування до специфічного місця існування. Особливості острівних фаун. Типи островів, їх утворення та способи

фауногенезу. П'ять основних ознак острівних фаун. Вплив льодовикових епох на еволюцію фауни Землі.

Тема 6. Зоогеографічне районування суші. Царство Палеогей. Мадагаскарська зоогеографічна область. Індійська зоогеографічна область. Індокитайська зоогеографічна область. Малайська зоогеографічна область. Індонезійська зоогеографічна область.

Царство Неогей. Карибська (Антильська) зоогеографічна область.

Царство Нотогей. Новозеландська зоогеографічна область. Австралійська зоогеографічна область. Новогвінейська зоогеографічна область. Новогвінейська зоогеографічна область. Полінезійська зоогеографічна область.

Царство Арктогей. Ангарська (Східносибірська) зоогеографічна область. Центральноазіатська зоогеографічна область. Гімалайсько-Китайська зоогеографічна область. Канадська зоогеографічна область. Сонорська зоогеографічна область.

Тема 7. Зоогеографічне районування Світового океану. Основні біотопи моря та екологічні групи тварин, що їх населяють. Пелагіаль та їх тваринне населення. Літораль та їх тваринне населення залежно від характеру ґрунту. Мангрові зарості і коралові рифи та їх тваринне населення. Абісаль та їх тваринне населення. Тропіко-Індонезійська зоогеографічна область. Тропіко-Атлантична зоогеографічна область. Антибореальна зоогеографічна область. Власне Антарктична зоогеографічна область.

Тема 8. Зоогеографічне районування континентальних водойм. Сино-Індійська зоогеографічна область. Ефіопська зоогеографічна область. Танзанійська зоогеографічна область. Неарктична зоогеографічна область. Неотропічна зоогеографічна область. Австралійська зоогеографічна область.

Тема 9. Зоогеографічне районування України. Аридна Середземноморська область, Степова провінція, Придунайський округ, Придніпровський район, Понтичний округ, Азово-Чорноморський район; Середземноморська провінція, Східно-Середземноморський округ, Євксинський район, Південнокримська ділянка.